

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1027/21-J

Název	Základní škola Chotěboř, Smetanova 745, okres Havlíčkův Brod
Sídlo	Smetanova 745, 583 01 Chotěboř
E-mail	zssmet@sch.cz
IČ	70 946 281
Identifikátor	600 086 704
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Milan Janda
Zřizovatel	Město Chotěboř
Místo inspekční činnosti	Smetanova 745 a Kosmonautů 262, Chotěboř
Termín inspekční činnosti	4. 10. 2021 – 7. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola Chotěboř, Smetanova 745, okres Havlíčkův Brod (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školního klubu. K termínu inspekční činnosti se v základní škole, která má nejvyšší povolený počet žáků 840, ve 22 třídách vzdělávali 473 žáci. Školní družina má šest oddělení s celkem 126 účastníky zájmového vzdělávání (nejvyšší povolený počet je 170) a ve školním klubu je 20 účastníků (nejvyšší povolený počet je 24).

Ve školním vzdělávacím programu je uvedeno, že škola má všeobecné zaměření s širokou nabídkou volitelných předmětů (aktuálně devět). Z nich největší časovou dotaci (tři disponibilní hodiny) má předmět Psaní na klávesnici.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve své práci vychází ředitel školy z obecně formulované koncepce, která je částečně rozvedena v ročních plánech. Při plnění stanovených cílů je škola úspěšnější v materiální oblasti, zejména ve spolupráci se zřizovatelem při péči o modernizaci budov a učeben školy. Je pozitivní, že ředitel školy i jeho zástupkyně nerezignovali na hospitační činnost ani v obtížných podmínkách distanční výuky. Výsledky hospitací jsou projednávány s jednotlivými vyučujícími, chybí však souhrnné zhodnocení, vyvození závěrů a přijetí odpovídajících opatření. Jednání pedagogické rady a metodických orgánů jsou především zaměřena na řešení organizačních záležitostí. Nižší efektivita metodického vedení pedagogů se částečně negativně projevila v rozdílné kvalitě hospitovaných hodin při inspekční činnosti.

Vedení školy se spolu s pedagogy podrobně zabývá zkušenostmi z období distanční výuky. Prostřednictvím tematických plánů vyučující operativně upravují učivo, různými formami je organizováno doučování vybraných žáků. Vyučující mají připraveny různé zajímavé formy práce využívající digitální technologie. Účinnost těchto přijatých opatření zatím v úvodu školního roku nebylo možno vyhodnotit.

Při organizování dalšího vzdělávání pedagogů postupuje vedení školy plánovitě. Podporuje je v různých formách studia. Při pořádání vzdělávacích akcí pro všechny pedagogy v prostorách školy využívá možnosti výběru témat adekvátních potřebám školy. V době inspekční činnosti nepůsobil ve škole žádný začínající učitel, podpora pro takové, kteří mají dosud méně zkušeností, systémově prováděna nebyla, což se v několika případech negativně projevilo při volbě užívaných výchovných a vzdělávacích strategií v hospitovaných hodinách. Částečně tuto podporu přineslo zapojení několika dvojic pedagogů do tandemové výuky v rámci realizovaného projektu. Vedení školy vyzývá pedagogy k vzájemným hospitacím, pro jejich častější uplatnění zatím nejsou vytvořeny organizační podmínky.

Vedení školy se dlouhodobě a komplexně zabývá zkvalitňováním materiálních podmínek výuky. Organizaci výuky usnadňuje skutečnost, že počet běžných učeben převyšuje počet tříd, k dispozici je dalších pět odborných učeben. Místnosti přiléhající ke třídám prvního stupně je možno využívat ke skupinové práci, tato možnost byla využita jen ojedinele. Častěji byla k dispozici na část vyučovací hodiny asistentce pedagoga se svěřeným žákem. V loňském školním roce byla dokončena rozsáhlá rekonstrukce přírodovědné učebny. Přestože vzhledem k aktuálním hygienickým opatřením nebylo možno odborné učebny plně využívat, díky promyšlenému a nápaditému přístupu se pedagogům v hospitovaných hodinách přírodovědného zaměření dařilo toto omezení do značné míry kompenzovat. V hodinách tělesné výchovy vyučující účinně a odpovídajícím způsobem využívali nevelkou školní tělocvičnu i velmi dobře vybavený pronajatý tělovýchovný areál nedaleko budov

školy. Škola nemá možnost umožnit žákům pobyt venku o přestávkách. Pro potřeby relaxace i k pohybovým aktivitám v rámci vyučovacích hodin slouží žákům prvního stupně prostorné školní chodby.

Vychovatelky školní družiny při volbě jednotlivých činností účinně využívají vhodně zrekonstruované místnosti vybavené novým nábytkem a dostatkem pomůcek. Často jsou zařazovány pohybové aktivity, míčové hry, soutěže, tanec i relaxace. Družina má k tomu k dispozici hernu s vybavením malé tělocvičny.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při volbě užitých výchovných a vzdělávacích strategií v základní škole nepostupovali pedagogové jednotně. V úvodu vyučovacích hodin většinou nebylo zařazeno motivační působení, místo něho byli žáci pouze seznámeni s předpokládaným průběhem hodiny. V další části již byli žáci často úspěšně povzbuzováni k další práci. Přestože převažovalo frontální působení, v několika hodinách i s jednotvárným monologickým výkladem, se vyučujícím dařilo pochvalami a oceňováním i dílčích úspěchů udržet pozornost žáků. V dalších hodinách forma výuky s verbální převahou učitele doplněná pouze řízeným rozhovorem nebo samostatnou prací vedla k nerovnoměrnému zapojení žáků do vzdělávacího procesu a k pasivitě některých z nich.

Méně často a spíše ve třídách prvního stupně byla zařazena funkční diferenciacie práce žáků. Bylo to způsobeno především tím, že vyučující se po skončení samostatné práce žáků omezovali jen na málo efektivní společnou kontrolu výsledků. Pohotovější žáci museli na ostatní spolužáky čekat, v několika případech je o to pedagogové i žádali. Úspěšnější byli učitelé při zadávání samostatných prací. Jejich pokyny byli jednoznačné a žákům srozumitelné. Výsledkem toho bylo, že žáci se již nemuseli dožadovat dodatečného vysvětlení a vyučující nerušili soustředění žáků dalším upřesňováním. Rovněž spíše ve třídách prvního stupně přispěly k aktivnímu zapojení žáků do výuky zařazované relaxační chvílky či drobné pohybové aktivity.

Ve většině hospitovaných hodin vyučující při výkladu postupovali systematicky s úspěšnou snahou o prezentaci logicky uspořádaného učiva a spojení teoretických poznatků a praktických zkušeností žáků. V části hodin byla zaznamenána účelná podpora kritického myšlení žáků a rozvoj čtenářské gramotnosti. Menší pozornost byla věnována formování jejich postojů.

Jen výjimečně byla zařazena skupinová práce nebo činnosti ve dvojici.

Většinou se pedagogům dařilo kultivovaným vyjadřováním být žákům vzorem i v této oblasti. Pouze v některých sledovaných hodinách jazykového vzdělávání byla dostatečně podporována jazyková komunikace a rozvoj řečových dovedností žáků. Zadávané úkoly většinou směřovaly k upevnění jazykových struktur nebo rozšiřování slovní zásoby. Dílčím nedostatkem části sledované výuky byl příliš častý překlad do mateřského jazyka.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byla nejefektivnější při přítomnosti asistentek pedagoga ve třídě. Spolupráce asistentky pedagoga s vyučující při organizaci činností dalších žáků ve třídě byla spíše výjimečná, častěji byli zaměstnáni jen asistencí u jednoho žáka. V některých vyučovacích hodinách nebylo vzhledem k charakteru zařazených forem využití podpurných opatření třeba, v několika případech však vyučující při respektování specifických potřeb žáků nebyli důslední.

S výjimkou občasného zařazení prvků sebehodnocení při rekapitulaci výsledků samostatné práce nebyly další hodnotící aktivity zařazeny. Bylo to ovlivněno také tím, že většina

vyučujících podcenila organizaci závěru vyučovacích hodin, neprovedla s žáky shrnutí učiva, neposkytla jim prostor pro vlastní hodnocení nebo vzájemné hodnocení. Sami pedagogové hodnotili práci žáků v závěru jen výjimečně, přitom stručně nebo formálně.

Důsledkem analýz dopadů distanční výuky byla snaha vyučujících o vytváření a upevňování správných pracovních návyků žáků ve vyučovacích hodinách. Zvláště patrné to bylo u mladších žáků, kteří si uvedené návyky ještě neosvojili. Pedagogové v naprosté většině byli při vyžadování úkolů důslední, současně uvědoměle podporovali vstřícnou pracovní atmosféru.

Vychovatelky ve školní družině účinně spolupracují, vyměňují si zkušenosti, vhodně využívaly příznivé prostorové a materiální podmínky. Dařilo se jim naplňovat zájmové vzdělávání ve všech oblastech – rekreační, sportovní, vzdělávací i herní. Při všech hospitovaných aktivitách dodržovali účastníci zájmového vzdělávání nastavená pravidla a chovali se navzájem ohleduplně.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje průběžné výsledky vzdělávání žáků, využívá k tomu mimo jiné školní informační systém a projednává je na pedagogických radách. V případě žáků, jimž hrozí školní neúspěch, jsou písemně informováni zákonní zástupci.

Interní systém testování není ve škole zaveden a možnosti porovnávání výsledků v ročnicích nebo v delších časových řadách tak jsou omezeny. V externím testování dosahují žáci školy spíše průměrných výsledků. Na základě těchto poznatků sice škola přijala dílčí opatření, nebyla však vyhodnocena.

Škola má o výsledcích svých absolventů informace, porovnává je se svou klasifikací a nemá poznatky o tom, že by v tomto smyslu nebyla relevantní.

Škola se pravidelně zapojuje do soutěží. Ve školním roce 2020/2021 úspěšně postoupili žáci v logické olympiádě do krajského kola, v matematické olympiádě získal žák školy v okresním kole 2. místo. V krajském kole v soutěži Pangea získal žák školy 1. místo.

Poradenské služby jsou realizovány ve spolupráci všech pedagogů školního poradenského pracoviště se školskými poradenskými zařízeními, třídními učiteli a vedením školy. Systém práce školního poradenského pracoviště není efektivně nastaven. Chybí kontrola poskytování podpůrných opatření ve výuce, což bylo patrné zejména na druhém stupni.

Žákům ohroženým školním neúspěchem škola zajišťuje podporu formou doučování a pravidelných konzultací. Jedná se zejména o český jazyk, matematiku a cizí jazyky. V případě potřeby škola reaguje na aktuální situaci a zavádí další doučování pro konkrétní předměty. Účinnost je ovlivněna motivací konkrétního žáka a jeho rodinným zázemím. Ucelená strategie pro tuto oblast práce školy chybí.

Na základě doporučení školských poradenských zařízení a ve spolupráci s nimi realizuje škola i některá další podpůrná opatření – pedagogickou intervenci a reedukaci, logopedii, která jsou účinná.

Nadaní žáci byli pedagogy jen zřídka identifikováni během výuky. K efektivní podpoře nadaných žáků prvního stupně přispívá Klub nadaných žáků.

Škola věnuje pozornost prevenci rizikového chování žáků. Cíleně zaměřené aktivity vyplývají z potřeb jednotlivých tříd a reagují na konkrétní výskyt negativního chování žáků (např. kyberšikany). Vstřícnou komunikací mezi žáky a učiteli a s využitím případné spolupráce s externími subjekty se daří problémové chování žáků včas rozpoznat

a přiměřeně na ně reagovat. Například Městská policie pravidelně připravuje preventivní programy pro žáky a Policie ČR pomáhá při řešení výskytu rizikového jevu. Aktivity prevence doplňují vzdělávacími obsahy některých předmětů. Důležitou roli v předcházení negativním jevům představuje nabídka mimoškolních činností.

Škola aktivně a dlouhodobě spolupracuje také s místními organizacemi a subjekty. V městské knihovně jsou žáci každoročně pasováni na čtenáře, mají zde pracovní a vzdělávací dílny, účastní se akce Noc strávená s knihami. Ve středisku volného času navštěvují žáci různé programy a výstavy, s další místní základní školou je koordinována organizace stravování ve školní jídelně a organizován společný pobyt v přírodě.

Závěry

Vývoj školy

- V době od minulé inspekční činnosti došlo k personálním změnám ve funkcích zástupce ředitele a výchovného poradce.
- Škola průběžně zkvalitňuje materiální podmínky výuky.
- Byla obnovena činnost školního klubu.

Silné stránky

- Většina pedagogů reaguje na analýzu nepříznivých dopadů distanční výuky a vhodným způsobem vede žáky k osvojení a prohloubení správných pracovních návyků.
- Vyučujícím přírodovědných předmětů se dařilo promyšleným a nápaditým způsobem částečně kompenzovat aktuální omezení při využívání odborných učeben.
- Prostorné a dobře vybavené učebny školní družiny a školního klubu jsou účinně využívány.
- Vychovatelky školní družiny a školního klubu efektivně spolupracují ve prospěch zvyšování kvality zájmového vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Pouze v malé míře využívají pedagogové diferencovaného přístupu k jednotlivým žákům.
- Žáci dostávají jen omezené možnosti k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.
- Vyučující nevyužívají příležitosti v závěru vyučovacích hodin zařadit účinné shrnutí učiva a provést celkové zhodnocení práce.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vytvořit a uplatňovat systém pro metodické vedení pedagogů.
- Vést vyučující k využívání efektivních výchovných a vzdělávacích strategií.
- Vytvořit ucelenou strategii předcházení školní neúspěšnosti, která by odpovídala potřebám žáků.
- Zvýšit účinnost kontrolní činnosti.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, čj. 2352/2001, ze dne 11. 6. 2009
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 1. 10. 2021
3. Jmenování do funkce ředitele, s účinností od 1. 2. 2009, ze dne 22. 1. 2009
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Chotěboř, Smetanova 745, platný od 1. 9. 2021
5. Koncepce ZŠ Chotěboř, Smetanova 745, ze dne 22. 8. 2019
6. Plán práce na školní rok 2021–2022
7. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní rok 2020/2021
8. Zápisy z jednání provozních porad ve školním roce 2020/2021
9. Školní matrika základní školy, školní rok 2021/2022
10. Školní řád, s účinností od 1. 9. 2016, s aktualizací ze dne 14. 10. 2020
11. Vnitřní řád školní družiny, ze dne 19. 11. 2019
12. Vnitřní řád školního klubu, ze dne 19. 11. 2019
13. Třídní knihy, školní rok 2020/2021 a 2021/2022
14. Personální dokumentace, k datu inspekční činnosti
15. Výkaz M 3 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2020, ze dne 7. 10. 2020
16. Výkaz Z 2-01 o školní družině – školním klubu podle stavu k 31. 10. 2020, ze dne 6. 11. 2020 (školní družina a školní klub)
17. Zápisy z jednání předmětových komisí
18. Rozhodnutí o přijetí k základnímu vzdělávání ve školním roce 2021/2022
19. Dokumentace školského poradenského zařízení, školní rok 2021/2022
20. Tematické plány, školní rok 2021/2022
21. Záznamy z hospitací vedení školy, školní rok 2020/2021
22. Výroční zpráva školy 2020–2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu	Pospíšil v. r.
Mgr. Dagmar Formánková, školní inspektorka	Formánková v. r.
Mgr. Dana Müllerová, školní inspektorka	Müllerová v. r.
Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice	Vejvodová v. r.
Mgr. Andrea Zadinová, školní inspektorka	Zadinová v. r.

V Jihlavě 8. listopadu 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Milan Janda, ředitel školy	Janda v. r.
------------------------------------	-------------

V Chotěboři 10. 11. 2021